

	BIJLAGE 7 Pestprotocol	<i>Veiligheidsplan</i> <i>Concept 1 04-2013</i>
---	--	---

Algemene gedragscode

INHOUDSOPGAVE

Inleiding

- 1 Pesten
- 2 De betrokkenen
- 3 Het pestprotocol
- 4 Stappenplan na een melding van cyberpesten

BIJLAGEN

- [Leidraad voor een gesprek](#)
- [Stappenplan schematisch](#)
- [Contract](#)

In het rood zijn opmerkingen van de docenten, in het geel mijn opmerkingen

	BIJLAGE 7 Pestprotocol	<i>Veiligheidsplan</i>
		<i>Concept 1 04-2013</i>

INLEIDING

Talita Koemi wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarbij zij zich thuis voelen en zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. Dit pestprotocol is geschreven omdat pesten helaas overal gebeurt. Het protocol bevat enerzijds richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag, anderzijds staan er ook voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen.

Talita Koemi neemt pestgedrag serieus. Het is belangrijk om een duidelijk en helder beleid te hebben waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen in voorkomende gevallen. Natuurlijk is het beter om het pesten te voorkomen door het scheppen van een goed pedagogisch klimaat en daar gaat dan ook in eerste instantie de aandacht naar uit. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de geschreven gedragsregels aan te bieden en deze te onderhouden, maar soms is het gewenst om nog duidelijkere en specifieke afspraken met de kinderen te maken. Een van die duidelijke regels is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de regels van de leerkracht niet meer voldoende de veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling onderbreken. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Voor de tekst van dit protocol is gedeeltelijk gebruik gemaakt van het voorbeeld pestprotocol zoals weergegeven op de site van www.pestweb.nl.

1 PESTEN

Plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

We spreken van pestgedrag als het gedrag min of meer bewust gericht is op dezelfde leerling en tot doel én gevolg heeft degene die gepest wordt, te kwetsen, te raken, te vernederen, te bedreigen, te intimideren, af te wijzen of buiten te sluiten. Pesten is een vorm van geweld (psychische mishandeling) en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie.

Over de redenen waarom mensen zich agressief gedragen, bestaan allerlei theorieën. Volgens de ene theorie is geweld een onontkoombaar verschijnsel, dat op zijn best op een acceptabele wijze kan worden gekanaliseerd, volgens een andere theorie komt geweld voort uit frustratie en kan dit worden voorkomen door ontevredenheid weg te nemen, de agressie opwekkende omgeving om te vormen en reflectie op het gedrag te stimuleren.

Digitaal pesten:

Kinderen maken erg veel gebruik van internet en hebben vaak ook al een mobiele telefoon. Een groot deel van hun leven speelt zich online af. Dit betekent ook dat naast 'gewoon' pesten ook **digitaal pesten** of **cyberpesten** kan voorkomen: pesten, treiteren of intimideren via e-mail, chat, instant messaging, mobiele telefoons of andere digitale hulpmiddelen. Gemak en anonimiteit van internet veroorzaken ongeremder pestgedrag dan in het werkelijke leven.

Kinderen verkennen hun grenzen. Ze halen kattenkwaad uit en halen grappen met elkaar uit, ditmaal echter met eigentijdse middelen en deze keer zonder één belangrijk aspect: de fysieke interactie met de ander. De grenzen van taalgebruik worden verlegd en er kunnen filmpjes en foto's gebruikt worden om te pesten.

In de live omgang met anderen leren pubers om zich in te leven in anderen. Scheld je iemand uit op het schoolplein, dan loop je kans op klappen. Dus beweeg je je voorzichtiger. Eén fout geintje kan iemand bijna in huilen doen uitbarsten, en dus beheers je jezelf. Vaak staan er ook nog andere mensen omheen, die je corrigeren of die je beletten een streek uit te halen. Maar online is empathie een stuk lastiger. Je stuurt 'voor de grap' een virus, je doet lomp in een mail: je ziet geen reactie van de ontvanger die jou op de gedachte brengt dat het misschien helemaal niet zo leuk was als je dacht.

Kinderen durven meer via internet. En ouders en docenten kunnen moeilijker ingrijpen omdat digitaal pesten moeilijker traceerbaar is. Wij vinden het dan ook belangrijk dat er op Talita Koemi aandacht wordt besteed aan het omgaan met internet zodat de jongeren meer zicht krijgen op hun gedrag en de gevaren van internet.

 talita koemi een speciale school	BIJLAGE 7	<i>Veiligheidsplan</i>
	Pestprotocol	<i>Concept 1 04-2013</i>

Hoe wordt er gepest?

Met woorden:	vernederen, belachelijk maken schelden dreigen met bijnamen aanspreken gemene briefjes, mailtjes, sms-jes schrijven
Lichamelijk:	trekken aan kleding, duwen en sjoeren schoppen en slaan krabben en aan haren trekken wapens gebruiken
Achtervolgen/intimidatie:	opjagen en achterna lopen een kind ergens opwachten in de val laten lopen, klem zetten of rijden opsluiten
Uitsluiting:	doodzwijgen en negeren uitsluiten van feestjes niet mee mogen doen met spelletjes
Stelen en vernielen:	afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed banden lek prikken, fiets beschadigen
Afpersing:	dwingen om geld of spullen af te geven het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.
Schelden via internet:	kinderen gedragen zich online ongeremder en vrijer. Via MSN of andere social media durven ze tegenover vrienden openhartiger over hun problemen te zijn dan live, wat een geweldige winst is. Maar ze zeggen ook minder leuke dingen. Sneller en vaak ook op een ruwere manier. Het gemak en de anonimiteit van Internet hebben de grenzen van het pestgedrag verlegd.
Ongein via internet:	leerlingen sturen elkaar virussen en laten elkaar schrikken met enge filmpjes.
Excessen via internet:	tieners sturen elkaar anonieme dreigmailtjes, zetten (pikante) foto's van elkaar online met vervelende teksten en stelen elkaars wachtwoorden.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen.

En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten leerkrachten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan.

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

 talita koemi een speciale school	BIJLAGE 7 Pestprotocol	<i>Veiligheidsplan</i> <i>Concept 1 04-2013</i>
--	--	---

Voor leerkrachten betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Dan moet dit ook een professionelere houding vragen van het onderwijspersoneel. Het personeel moet beter op de hoogte zijn van alles rondom het internet en sociale media en hoe en waar de leerlingen zich hierop bewegen. Daarnaast moet er ook een duidelijke gedragscode voor het personeel zijn hoe zij zich gedragen op het internet en met sociale media. Zoals contact met ouders en/of leerlingen, privacygevoelige onderwerpen plaatsen op facebook etc. Dit zal een deel scholing vragen en een deel gedragsregels vanuit school!

2 DE BETROKKENEN

De gepeste leerling:

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet of ze praten ABN in plaats van dialect.

Met name zijn dit personen die zich anders gedragen, minder goed kunnen profileren en niet zozeer personen die andere dingen doen

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte;
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt;
- het probleem lijkt onoplosbaar; hebben het gevoel dat ouders er zelf ook niets mee kunnen
- het idee dat het niet mag klikken.

Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouders)

- niet meer naar school willen;
- niet meer over school vertellen thuis;
- nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden;
- slechtere resultaten op school dan vroeger;
- regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen;
- regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben;
- blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen;
- niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerrie's hebben;
- de verjaardag niet willen vieren;
- niet buiten willen spelen;
- niet alleen een boodschap durven doen;
- niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan;
- bepaalde kleren niet meer willen dragen;
- thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn;
- zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven;

De pester:

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie.
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

De meelopers en andere leerlingen:

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. **(veel leerlingen in een groep krijgen het echt niet mee vanwege hun beperkte verstandelijke vermogens)**

Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen dus een belangrijke rol. Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school of op de club willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De gevoelde onmacht bij deze ouders wordt door hen sterk ervaren en is niet altijd een goede leidraad tot een rationeel handelen. De ouder wil maar een ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt. Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de opvoeding en ontwikkeling hun eigen kind. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas.

3 HET PESTPROTOCOL

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als team het beste kunnen aanpakken.

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Uitgangspunten:

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, ondersteunend personeel, ouders en leerlingen. **Iedereen moet ook dezelfde visie hebben over wat wel en niet pestgedrag of intimiderend gedrag is.**
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren. **hoe?- Naar mijn idee ligt hier nog een hele hoop werk (het neerzetten van een sterk positief klimaat). En moet deze visie niet alleen ontstaan vanuit enkele mensen die in de werkgroep pedagogisch klimaat zitten, maar moet dit schoolbreed worden besproken.**
3. Leerkrachten en ondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten. **welke?, moet voor allen duidelijk zijn - Een duidelijke doorgaande lijn van SO naar VSO, hierbij moet ook rekening worden gehouden met de methodes die worden gebruikt voor het werken aan SEO. En of ons huidige aanbod nog past bij de vraag.**

De vijfsporenaanpak:

Door te handelen volgens het pestprotocol wordt er gewerkt volgens de vijfsporen aanpak. Dit houdt in:

De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie, de docenten en het ondersteunend personeel voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

Het bieden van steun aan het kind dat gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen. **Teambreed eenduidiger handelen**
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- Het aanbieden van hulp door de vertrouwenspersoon

Het bieden van steun aan de pester

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.
- Het aanbieden van hulp door de vertrouwenspersoon.

 talita koemi een speciale school	BIJLAGE 7 Pestprotocol	<i>Veiligheidsplan</i> <i>Concept 1 04-2013</i>
--	--	---

Het betrekken van de middengroep bij het probleem

De leerkracht bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De leerkracht komt hier in de toekomst op terug.

Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Preventieve maatregelen:

1. Aan het begin van het schooljaar worden groeps gesprekken gehouden waarin onze regels en afspraken besproken worden (zie veiligheidsplan bijlage 1). Samen met de leerlingen wordt het pestprotocol, aangepast aan leeftijd, besproken en worden regels en afspraken zichtbaar in de klas opgehangen. Op deze manier geeft de school samen met de kinderen aan, wat wel en niet kan. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. In die regels en afspraken is in ieder geval terug te vinden dat wij:
 - iemand niet uitschelden
 - iemand niet slaan of schoppen
 - iemand niet op zijn of haar uiterlijk beoordelen
 - iemand niet buiten sluiten

maar dat we:

- goed willen samenwerken
- elkaar helpen
- elkaar steunen als het even tegen zit
- met elkaar delen

Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd. **voor het vso moet er voor alle klassen dezelfde afspraken komen wat onder pesten valt en dus niet per klas omdat er dan verschillen ontstaan in de definiëring.**

2. In de VSO klassen wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere studielessen. De leerlingen ondertekenen aan het eind van deze les(sen) een aantal samen gemaakte afspraken (het pestcontract, zie bijlage). **Waarom niet ook op het SO?**
3. Indien een leerkracht daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.
4. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de leerkracht worden bewaard in het leerlingvolgsysteem (journaal) van zowel de pester als het slachtoffer.

5. **Aandacht en training betreft sociaal gedrag in de groep, profileren en zelfvertrouwen voor de pester.**

Repressieve maatregelen (als pesten wordt gesignaleerd):

1. Wanneer vakdocenten of andere medewerkers pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de leerkracht/mentor om hulp en overleg in gang te zetten.
2. Wanneer er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken leerlingen besproken door de leerkracht. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het leerlingvolgsysteem Datacare van zowel de pester als het gepeste kind. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken.
3. Bij herhaald pestgedrag van een leerling zal de leerkracht dit aan de betrokken ouders kenbaar maken, zowel aan de ouders van de pester als aan de ouders van het slachtoffer. Ook wordt er vervolgens een 'logboek' bijgehouden.
4. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en hun ouders. Hierin worden afspraken gemaakt en het vervolgtraject besproken indien het

pesten zich herhaalt. De mentor verwerkt dit vervolgens tot een **handelingsplan** en overhandigt hiervan een kopie aan de teamleider. Deze stelt het betreffende onderwijsteam op de hoogte van de situatie en van de gemaakte afspraken. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, bewegingsonderwijs, excursies, en schoolreisjes..

5. Indien het probleem hiermee niet is opgelost, meldt de mentor het gedrag aan de teamleider van de leerlingen. Hij overhandigt de teamleider het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.
De teamleider neemt nu de rol van leerkracht over.
 - Hij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
 - In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - o confronteren
 - o mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - o helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
 - In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
 - Hij adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door de vertrouwenspersoon/orthopedagoog.
 - Hij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
 - Hij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
 - Hij koppelt alle informatie weer terug naar de leerkracht.
6. De mentor praat met de klas. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
7. Indien het probleem hiermee niet is opgelost, dient de pester verplicht een training (pestproject) te volgen bij de leerlingbegeleider. Het doel van dit programma is reflectie, het gevoelig maken van de pester voor wat hij aanricht bij de gepeste leerling en het versterken van gewenst gedrag.
8. Wanneer het verplichte pestproject geen blijvende gedragsverandering laat zien, volgt een schorsing van een dag. Als er ook daarna geen verbetering geconstateerd wordt krijgt de pestende leerling een langere schorsing, dit in overleg met de directeur.
9. Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil dan geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. In dit uiterste geval wordt er door de betreffende afdeling binnen school, in samenspraak met de ouders gezocht naar een andere onderwijsplek.

 talita koemi vroeg speciaal onderwijs	BIJLAGE 7 Pestprotocol	<i>Veiligheidsplan</i>
		<i>Concept 1 04-2013</i>

4 STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN CYBERPESTEN

1. **Bewaar de berichten.** Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, MSN-gesprekken opslaan).
2. **Blokkeren van de afzender.** Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pestmail kan blokkeren.
3. **Probeer de dader op te sporen.** Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Ook is er van alles mogelijk via de helpdesk.
4. **Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling.** Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.
5. **Verwijs de ouders zo nodig door.** Er zijn twee telefoonnummers die ouders kunnen bellen met vragen,
namelijk: 0800-5010 de onderwijstelefoon
0900-11131113 de vertrouwensinspectie
6. **Adviseer aangifte.** In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101)
7. **Het zorgteam.** Verwijs de pester en/of de gepeste door naar het zorgteam wanneer verdere begeleiding nodig is